

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

14. De adulterio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

damni restitutionem in conscientiae foro obligat.
Ratio, quia nullam iniuriam intulit, & licet intulisset patri, tamen non damnum, quia damnum corporis filiae volenti illatum non redundat in patrem, eo quod filia non sit possessio patris, sed liberum sui corporis usum habeat.

Quod si stuprator occultum facinus puellae non sine iniuria infamavit, tenetur damnum inde secutum filiae & parentibus eius resarcire.

Secundo, si Iudex in externo foro, secutus sententiam probabilem Molinae, &c. quod iniuria inferatur parentibus, quorum filia etiam volens constituitur, stupratorem condemnet ad poenam illis solvendam obtemperari debet.

3 Stuprator puellae per vim, fraudemue, debet eam dotare, aut in uxorem ducere, cum in altera natio debitoris sit electio. Lex Exodi 22 de Virginibus stupratis dotandis & in uxorem ducendis, est poenalis non obligans ante Iudicis sententiam.

4 Si puella occulte per vim stuprata, nullum aliud damnum passa fuit, & aequè virum honestum accipit, non videtur ille, qui stuprauit, ad aliquam damni compensationem in conscientiae foro obligandus. Ratio, quia pro iniuria secluso damno, nulla debet fieri restitutio, Puella autem nullum damnum passam est, & claustrum virginalis violatio non est pecunia aestimabilis.

C A P. XV.

De Adulterio.

1 Adultera plerunque non tenetur manifestare prolem esse spuriam, quae publice legitima censetur.

Esset enim hæc obligatio valde difficilis, parum vtilis & plus noxia. Vxor enim odium excitaret, se & filium infamaret. Atqui Doctores aiunt, restitutionem bonorum fortunæ ordinariè faciendam, non esse cum detrimento altioris boni, videlicet famæ. Nec filius tenetur credere matri, nisi indubijs probat, ostendatur tunc maritum tempore conceptionis absuisse. Nam mater semper certa est, pater vero iuris præsumptione est is, quem nuptiæ demonstrant.

Id etiam locum habet, licet mulier circa tempus conceptionis in adulterio deprehensa fuerit; cum enim possit esse filius vtrinque potius præsumendum mariti esse, quam adulteri, nisi graues coniecturæ sint in contrarium, vt si maritus sit sterilis.

NB. Si agatur, V. C. de successione in regno, Ducatu, & filius spurius sit hæreticus, vel pessimus moribus, à quo Respublica graue nocumentum acceptura putatur. Legitimus autem filius, cui re ipsa hæreditas debetur, Reipublicæ vtilis futurus speretur, tunc adultera posthabito famæ suæ, imò etiam vitæ dispendio, rem palam significare debet, si spes sit illegitimi successionem tali ratione impediri posse.

Si adulter sibi persuadeat, vel meritò persuadere debet, prolem ex se genitam esse, debet compensare damnum patri putatitio, & liberis legitimis, quatenus id fieri potest. Ratio, quia adulter eiusce damni causa moralis extitit, quando huiusmodi iniustam actionem exercuit, ex qua suapte natura prolis generatio consequi solet, vt plurimum coniuncta cum damno mariti & liberorum. Sæpe tamen adulter excusatur, eò quòd restitutio fieri non potest, absque priuato vitæ graui dispendio & famæ.

In

3 In dubio utrum proles ex adulterio genita sit, ad-
ulter obligandus videtur ad restitutionem saltem se-
cundum dubij proportionem. Nam si constet deli-
ctum admissum fuisse, praesumptio esse solet con-
nocentem. Et in dubia causa potius faciendum est
innocenti quam nocenti. Quod autem filius illegiti-
mus in dubio se legitimum reputare potest, adulter
non: causa est, quia innocentia & fauor filij omni-
re id meretur, ut legitimus censeatur, donec probe-
tur illegitimus: cum haecenus fuerit in possessione fi-
liationis. At adulter fuit causa iniusta, ut maritus pro-
beat alimento filio tanquam certo, qui tamen dubi-
buis est.

4 Fas est filios illegitimè natos interdum exponere,
si ita necesse sit ad grauem infamiam vitandam, ad-
hibita tamen cautione ne frigore moriatur, & prius
baptizetur, apposita scedula, nec cum per-
iculo infamiae tenetur parens filium sic exponere
sustentare.

TRACTATUS IV.

De

Pactis & Contractibus.

C A P. I.

Quid sit Pactum.

Pactum est duorum vel plurium consensus
in idem; videlicet ad aliquid faciendum
vel non faciendum, vel ad aliquid dandi-
dum.